

Vogelvereniging

Noordwijkerhout en Omstreken.

Opgericht 8 mei 1957

20e JAARGANG



De Kolibri

Juni 2014

BESTUURSPAGINA V.V. DE KOLIBRI

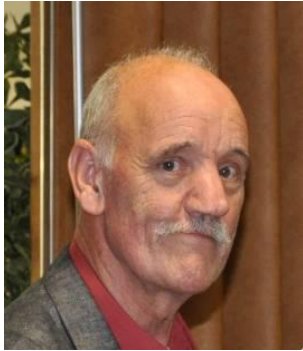
ERELID: Piet vd Berg LEDEN VAN VERDIENSTE Henk Haasnoot Ben Zwetsloot Con van der Ven	Lidmaatschap Volwassenen 32euro AOW 27 euro Jeugd tot 17 j 16 euro Gastlid/ieugd 20/15 euro	KvK nummer; V 40445820 Verenigingscode NbvV; N16 Bankrek met IBAN nr NL34 RABO 034.69.04.811 Opname maandblad 150 stuks
Voorzitter B.J. Zwetsloot (Ben) Boekhorstlaan 42 2215 BD Voorhout 0252-216636 benzetsloot@live.nl	Secretaris / Redactie A.A. Ooms (Arno) Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout 06-44048090 secretaris@dekolibri.com	Penningmeester O. Rinzema (Oege) Componistenlaan 45 2215 SN Voorhout 0252-220646 rinze002@planet.nl
Algemeen Commissaris W. Anthonissen (Willem) Andellaan 20 2211 JV Noordwijkerhout 0252-375668 geen E-mail	Ledenadministratie H. Nederpel (Hennie) Leidsevaart 192 2211 WE Noordwijkerhout 0252-340860 ledenadministratie@dekolibri.com	Ringcommissaris C.G.A. vd Ven (Con) Kievitshorn 10 2211 LJ Noordwijkerhout 0252-374150 ringcommissaris@dekolibri.com
Materiaalcommissaris / PR Coördinator Vogelbestand H.J. Haasnoot (Henk) Guldemondvaart 23 2211 JA Noordwijkerhout 0252-377097 h.haasnoot@kpnplanet.nl	Prijzencommissie T. Zwetsloot (Toos) / M. Elstgeest (Mies) van Gendtlaan 37 2121 WW Bennebroek 023-5848543 mies.elstgeest@online.nl	
Coördinator Unity teletekst 341 J.J. Duivenvoorden (Jan) van Iersellaan 35 2211 HG Noordwijkerhout 0252-374409 jduivenvoorden@ziggo.nl	Coördinator Vogelmarkt P. vd Berg (Piet) Helmstraat 16 2211 PG Noordwijkerhout 06 24877001 geen E-mail	Vogelmarktwerkgroep Piet vd Berg O / M Gerrit Wesseling O Theo Hogervorst O Martien van Gent O / M Willem Anthonissen O Rob Westgeest O J. Floris M E Hulsebosch M

www.dekolibri.com

Webbeheer Arno Ooms Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout secretaris@dekolibri.com	Maandbladbezorgers; H. Haasnoot, A. Weijers, C. de Mooij, J. Floris, S. Rinzema en E. Hulsebosch.	In geval van overgenomen artikelen is de vereniging niet aansprakelijk. Alle ingezonden kopy blijft voor verantwoording van de auteurs.
---	---	--

Uitgifte maandblad juli 2014 medio
31 juni 2014

SPANNENDE TIJD,



Voor mij als vogelliefhebber is het nu een spannende tijd, het broedseizoen is in volle gang en elke dag ben ik weer benieuwd wat de dag brengt.

De kalender staat vol met data's wanneer en welke vogeleieren uit komen.

Nu ik wat meer thuis ben, kan ik ook op de dag mijn volière in om te kijken of het allemaal wel goed gaat en ook extra zorg besteden aan de vogels.

Het geeft de hobby nog meer glans ten opzichte van wanneer ik druk aan werk ben. De vogels merken het ook, want nu is er op de dag ook nog eens wat extra's te vinden in het vogel verblijf. Het voordeel is ook dat de vogels mogelijk wat tammer worden bij zo veel extra bezoek. Als ik in de tuin kijk, is het ook een komen en gaan van jonge vogels. Het stromende water van de vijver is voor hen ook een prima wasplaats waar dan ook veelvuldig gebruik van wordt gemaakt. Al met al een plezierige tijd om mee te maken.

Veel plezier en genoten hebben we ook op ons uitgaansdag van de Kolibri afgelopen 10 mei naar Park Blanckendaell en de Broekerveiling.

Alles was weer tot in de puntjes geregeld. Zelfs een regenbui kregen we op de koop toe, maar dat kon de pret niet drukken.

Een compleet verslag van de uitgaansdag vindt u in een van de volgende maandbladen.

Wat hebben we dit seizoen nog in het verschiet, nog de laatste vogelmarkt in mei, een fietstocht, barbecue in juli. Verder in het verslag vindt u hiervoor de uitnodiging. Vergeet vooral niet om u op te geven, het wordt net als vorig jaar weer een knaller van de avond. De kosten kunnen het niet zijn, want die wordt mede door hulp van een aantal vrijwilligers zeer laag gehouden ten op zicht van wat er geboden wordt.

Voor de fietstocht is alleen mooi weer nodig en de rit is voor u helemaal uitgestippeld u hoeft alleen nog maar te trappen. Veel plezier met de tocht. Ook de braderie in Noordwijkerhout zullen wij dit jaar weer bemannen mogelijk komen wij u daar ook weer tegen.

Graag tot volgende keer,

B. Zwetsloot v.zr.

Agenda 2014 **V.V. De Kolibri**

05 juli 9:45 bij Victorhuis Fietsdag

Natuurlijk wordt dit weer een rondje door de streek in en om Noordwijkerhout. Het programma is nog niet helemaal rond dus het wordt een soort verrassingstocht. De fietsers die meegaan worden door Henk Haasnoot tijdig voorzien van alle informatie. Gezien de eerdere ervaring zal dit zeker een geslaagde dag worden.

Vanaf 17:00 uur Barbecue bij Piet Lommerse

Tot 20 juni opgeven via h.haasnoot@kpnplanet.nl

Geef aan voor welk onderdeel je je opgeeft.

(zie ook advertentie elders in dit blad)

26 juli	Braderie Noordwijkerhout
30 augustus	Vogelmarkt <i>12:00 tot 16:00 uur</i> <i>Locatie 't Victorhuis.</i> <i>Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout</i>
04 september	Spreekersavond: Piet Onderdelinden, Kromsnavel
13 september	Braderie Voorhout
27 september	Vogelmarkt
09 oktober	Open Podium
11 oktober	Jeugddag bij de Duinklievers (geen bezoekers)
16 oktober	Bingoavond
25 oktober	Vogelmarkt

v.v." De Kolibri "

Unity

Teletekst pagina 341

Verslag TT-vergadering van 8 mei 2014

Aanwezig 26 leden.

Opening

Voorzitter Ben Zwetsloot heet iedereen welkom en opent de vergadering.

Mededelingen

- Dit wordt waarschijnlijk een korte vergadering. Arno heeft als aanvulling nog een korte lezing.
- Henk Haasnoot. Voor de uitgaansdag op 10 mei zijn 28 personen opgegeven. 24 gaan mee uit eten. We rijden met 7 auto's, chauffeurs zijn bekend. 8:30 uur vertrek vanaf Victorhuis.
-

Mededelingen vanuit districtsvergadering

- Datum was ongelukkig gekozen op goede vrijdag. Slechts 50% van de verenigingen was vertegenwoordigd.
- Wereldshow Italië
 - o Er reed 1 bus met NBvV mensen, waarin ook alle vogels werden meegenomen.
 - o Iemand kreeg een kistje en prijzen zonder vogels retour zonder commentaar. Als er vogels overlijden kan dat wel een stuk beter worden gecommuniceerd.
- NBvV contributie gaat per 1-1-2015 met 2 euro omhoog.
Hoe De Kolibri daarmee omgaat zullen we in het bestuur bespreken en met een voorstel naar de leden komen.
- De prijs voor meeste nieuwe leden per vereniging
 - o 4 verenigingen met 8 leden
 - o 1 vereniging met 12 leden
 - o 1 vereniging met 18 leden

Het gaat hierbij om echte nieuwe NBvV leden, dus geen leden die al lid zijn van andere NBvV vereniging en dus ook geen verhuizingen.
- De Bond is voor Apeldoorn bezig met een nieuw vraagprogramma.
 - o Men denkt o.s. aan Open Klasse afschaffen
 - o Bastaarden alleen 1^e lijns
 - o Per groep 92 punten en hoger in de prijzen laten vallen
 - o Inzenden 50 vogels per vereniging

Vorig verslag (zie maandblad januari 2014)

Geen op- of aanmerkingen dus goedgekeurd.

Lopende actiepunten vorige TT vergadering

De vragen uit het vorige verslag zijn al eerder opgelost en teruggekoppeld.

Reglementen TT

Alleen datum is aangepast.

Verder zijn er geen veranderingen in het document gemaakt.

Advertentiecampagne

Van de advertenties voor TT 2013 zijn kortgeleden nog betalingen binnengekomen. Dit kan natuurlijk niet. Voor 2014 is er een nieuwe brief met advertentielay-out incl IBAN etc. Ook kan contant worden betaald. Dit gaat hopelijk het proces versnellen.

Rondvraag

Sjaak: Verhoging van de contributie. Waarom niet nu beslissen.

Antw: Eerst onderzoek doen, welke mogelijkheden we hebben. Dus eerst gaat bestuur hiernaar kijken.

André S.v.p. bestuurspagina in maandblad aanpassen.

- Entstof verwijderen
- Advertenties bij André verwijderen

Antw: Gebeurt in maandblad juni.

Ben: Op bestuurspagina bij ons banknummer ook IBAN opnemen.

Antw: Gebeurt in maandblad juni.

Sluiting

Voorzitter bedankt iedereen voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering
Arno zal na de pauze een lezing geven over “de basis van Stamboom uitzoeken”

Wie zijn er jarig in deze maand?

Allen van Harte Gefeliciteerd !!

M. Aanhanne	Noordwijkerhout	07 juni
A. vd Plas	Noordwijkerhout	09 juni
F.E.C.W. Hoogervorst	Sassenheim	20 juni
J. van Dijk	Sassenheim	23 juni
F.J.J. Leferink	Wassenaar	23 juni
A.W. Hoek	Voorhout	25 juni

KOM IN DE KOOI / BARBECUE

Dit zal plaatsvinden op zaterdag

5 juli

Dagprogramma Fietstocht

09:45 Start 't Victorhuis (met eigen fiets)

Neem zelf een lunchpakket mee voor tussen de middag
Deelname is gratis

Avondprogramma Barbecue

17:00 Piet Lommerse (Noordwijkerhout)
Eigen bijdrage 15,00 per persoon.

Geef je op bij Henk Haasnoot voor 20 juni
Geef aan of dit is voor Dag- en/of Avondprogramma.

h.haasnoot@kpnplanet.nl

Van der Niet

Dorpsstraat 46
2211GD Noordwijkerhout
tel:0252-372551

Ook voor al uw hengelsport
artikelen

Voor al uw
diervoeders
tegen scherpe
prijzen.



Daar is íe weer: de gekraagde roodstaart

Bericht uitgegeven door Vogelbescherming Nederland

Welkom terug, gekraagde roodstaart! Na een reis van 5.000 kilometer zijn deze zwartrode vogels weer in ons land te bewonderen. En met een beetje mazzel ook voor de camera's van Beleef de Lente.



Gekraagde roodstaart (foto: Monique Bogaerts)

Ruim een week eerder dan voorgaande jaren zijn de gekraagde roodstaarten weer in ons land aangekomen. De reis vanuit Afrika, zo'n 5.000 kilometer in een maand tijd, hebben ze voltooid. Komt het door het mooie weer hier dat ze zo vroeg zijn? Of is het toeval? Mogelijk hebben ze bij een tussenstop in Zuid-Europa "aangevoeld" dat het weer hier goed is en hebben ze het tempo wat verhoogd. Het is in ieder geval één van de vragen die Bureau Altenburg en

Wymenga met onderzoek naar de gekraagde roodstaart hoopt te beantwoorden.

De meeste gekraagde roodstaarten vind je in Friesland, het gebied boven Drachten om precies te zijn. De oude houtwallen en elzensingels in de Noordelijk Friese Wouden is ideaal broedgebied voor deze vogels en dat is dan ook de reden dat de webcams van Beleef de Lente hier zijn geplaatst.

Ook vorig jaar hingen de camera's van Vogelbescherming op een Fries boerenerf in de hoop de gekraagde roodstaart gedurende het broedseizoen te kunnen volgen. Wat een pech: het paartje koos een andere kast. Met wat kunst- en vliegwerk waren de roodstaarten nog wel te bewonderen met de buitencamera's, wat prachtige beelden opleverde. Dit jaar doen we opnieuw een poging een paartje gekraagde roodstaarten in de kast van www.beleefdelente.nl te kunnen zien.

Of dat gaat lukken? De voortekenen zijn er wel naar, maar er zijn ook kapers op de kust. Pimpelmezen en koolmezen bekijken de kast vrijwel dagelijks met zeer veel interesse. Hopelijk laten de gekraagde roodstaarten zich snel voor de camera's zien. Kijken dus, op www.beleefdelente.nl.

Tekst: Marieke Dijkman, Vogelbescherming Nederland

Foto: Monique Bogaerts, GFD-Licentie

Steenuil veilig onder dak

Bericht uitgegeven door Vogelbescherming Nederland

Steenuilen hebben steeds vaker last van predatie door steenmarters, die het gemunt hebben op eieren en jonge steenuilen. Daarom heeft STONE een nestkast ontwikkeld waar steenmarters niet in kunnen. Vogelbescherming en STONE hebben met een crowdfundingproject geld ingezameld, waarmee maar liefst 80 marterproof nestkasten kunnen worden opgehangen.

De steenmarter was lang een bedreigde soort maar neemt de laatste decennia sterk toe. Steenuilbeschermers merken dat duidelijk aan de toegenomen predatie van eieren en jongen van steenuilen door steenmarters, vooral in het noorden en oosten van het land. In één enkel studiegebied bleken van zestien steenuilnestkasten van maar liefst negen de jongen opgepeuzeld. Afgezien van het feit dat dit geen geringe cijfers zijn, hebben veel mensen met een steenuilkast op hun erf daar veel moeite mee. Dáár hebben ze geen nestkast voor opgehangen.



Steenuil (foto: Birdphoto)

STONE (Steenuilenoverleg Nederland) heeft met vrijwilliger en uitvinder Bert Kwakkel een kast ontwikkeld waar steenuilen wél, maar steenmarters niét in kunnen. Dit lukte door bij de ingang een extra dwarsschot tussen de voorkant en het tussenschot van de nestkast te maken. Het prototype werd getest met tamme steenmarters: die konden er niet in. Steenuilen wél.



*Marterproof
nestkast voor
steenuilen
(foto: STONE)*

Een door Vogelbescherming Nederland en STONE georganiseerd crowdfundingproject bracht een bedrag van ruim 10.000 euro op. Hiervan kunnen 80 marterproof steenuilkasten worden gekocht. Inmiddels zijn de eerste geplaatst en hebben diverse steenuilpaartjes deze al in gebruik genomen.

De steenuil staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Sinds de jaren zestig zijn de aantallen broedparen met maar liefst 50 tot 75 procent afgenomen. STONE trekt zich het lot van de steenuil aan en houdt zich bezig met bescherming van en onderzoek naar de steenuil. De marterproof steenuilkasten kunnen worden gekocht bij de webshop van Vogelbescherming. Doe-het-zelvers kunnen aan de slag met de bouwtekeningen op www.steenuil.nl.

Tekst: [Vogelbescherming Nederland](http://www.vogelbescherming.nl)

Foto's: Birdphoto; STONE

Heeft u nog ideeën om een stukje te schrijven???



Geon Handels Onderneming



Speciaalzaak voor de vogelliefhebber

Voor al uw voeders voor zaadeters, kromsnnavels, vruchten- en insecteneters

en alle toebehoren

de Roysloot 4-b
2231 NZ Rijnsburg

Tel: 071-7850396
Mob: 06-54285695

GEON

Schrijf ook



eens wat

SUDOKU nummer 1.

Ring in resten uilenmaal

Bericht uitgegeven door Ecomare

		4			7	1	2	
	9				6			8
		3		9		6		
2	7			6	5	4		
	5					9	7	
			9		4			1
				1			6	2
		5	4	8	2	3		
3		7					1	

Heel bijzonder! Tijdens het 'braakballenpluizen' bij Ecomare werd een ringetje gevonden van een vogel. Normaal vinden we kaakjes en botjes van muizen, woelmuizen en spitsmuizen. Ecomare-medewerker en uilenexpert Dick Schermer, die het pluizen begeleidt, was dan ook erg verbaasd. Er was in al die jaren nog nooit eerder een vogelringetje gevonden. Na het opsturen van de gegevens kreeg Dick te horen dat het ringetje van een graspieper was die in 2012 in het Zwanenwater was geringd....en nu dus was geëindigd als kerkuilenmaaltijd.

Zeearend en spreeuw nieuwkomers bij Beleef de Lente 2014

Bericht uitgegeven door Vogelbescherming Nederland

Het belooft weer een spannend seizoen te worden van Beleef de Lente, het webcamproject van Vogelbescherming Nederland. Zaterdag 1 maart gaan de camera's aan en dan kan iedereen vier maanden lang 24 uur per dag meekijken in de nesten van maar liefst negen vogelsoorten, waaronder zeearend, slechtvalk, steenuil en oehoe. In samenwerking met diverse organisaties en een groot team aan vrijwilligers zorgt Vogelbescherming ervoor dat heel Nederland het wel en wee van de vogels kan meebeleven via www.beleefdelente.nl.

Eén van de nieuwkomers is de spreeuw. 2014 is door Sovon en Vogelbescherming uitgeroepen tot Jaar van de Spreeuw. Met deze soort gaat het niet goed. De laatste decennia zijn de aantallen spreeuwen achteruit gegaan. Alleen daarom is het al interessant om de spreeuw van nabij te bekijken. De camera hangt midden in Amsterdam, en is in samenwerking met de Bomenstichting gerealiseerd.



*Zingende spreeuw
(foto: Jouke
Altenburg)*

De andere nieuwe soort prijkt stevast bovenaan de lijst van “meest gewilde soorten”: de zeearend! Na zeer gedegen voorbereiding heeft Staatsbosbeheer een camera ter hoogte van een zeearendnest kunnen installeren. Het broedseizoen van zeearenden begint vroeg en op dit moment zijn soms twee of drie vogels op het nest aanwezig. Dat belooft spektakel.

De torenvalk is ook dit jaar weer van de partij. Na een mislukt seizoen vorig jaar, waar te zien was hoe het vrouwtje haar eigen eieren opat, zijn de voortekenen nu gunstig. Er is al gezien hoe het vrouwtje een nestkommetje maakt. De torenvalk wordt gebracht in samenwerking met drinkwaterbedrijf Dunea.

Ook de slechtvalk wordt weer nauwlettend gevolgd. Bij deze soort is geen broedseizoen hetzelfde, maar actie lijkt gegarandeerd. Wie herinnert zich niet de spectaculaire knokpartijen tussen twee vrouwtjes, tot in de nestkast aan toe? De Vogelwerkgroep Gemert is de drijvende kracht achter deze camera's.



*Steenuil,
publiekslieveling van Beleef de Lente (foto: Vogelbescherming Nederland)*

Een soort die wat later in het seizoen te volgen zal zijn is de gekraagde roodstaart. Momenteel bevinden de vogels zich nog in Afrika, maar rond half april zullen de eerste roodstaarten in Nederland arriveren. De overige vier Beleef de Lente-soorten zijn ooievaar, oehoe, steenuil en koolmees.

Tekst Vogelbescherming Nederland

Foto: Jouke Altenburg, Vogelbescherming Nederland

5 Juli Fietsen en Barbecue bij De Kolibri
Opgeven bij Henk Haasnoot via
h.haasnoot@kpnplanet.nl
Vóór 20 juni

Vogelbeurzen in de regio

Vogelvereniging Haarlemmermeer te Zwanenburg

Iedere 2^e zaterdag vd maand september t/m mei van 9:00 tot 13:00 uur

Marialaan 86, Zwanenburg

Inlichtingen: W. Lemmers 023-5390023

+++++

Vogelvereniging Zang en Kleur Boskoop

Iedere 1^e zaterdag vd maand september t/m april van 09:00 tot 13:00 uur

Het Plantariumgebouw, Italielaan 4, Hazerswoudedorp

Inlichtingen: www.vogelmarkt.nl

+++++

Vogelvereniging De Diamantvink te Oude Wetering

Iedere 2^e zaterdag vd maand september t/m mei van 12:00 tot 16:00 uur

Clubgebouw de Diamantvink te Oude Wetering

Inlichtingen: Hans van Egmond 071-3315023

+++++

Vogelvereniging De Rijsenvogel te Rijsenhout

Iedere 2^e zondag vd maand september t/m mei van 9:00 tot 13:30 uur

Clubgebouw SCW konnetlaantje, Rijssenhout

Inlichtingen A. de Waal 0297-329176

+++++

Vogelvereniging De Kolibri Noordwijkerhout

Iedere laatste zaterdag vd maand augustus t/m mei van 12:00 tot 16:00 uur

't Victorhuis, Maandagsewetering te Noordwijkerhout

Inlichtingen Piet vd Berg 06-24877001

+++++

Vogelvereniging van Vogelvrienden voor Aalsmeer e.o.

Iedere 4^e zondag vd maand augustus t/m mei van 10:00 tot 13:30 uur

Wellant college MBO, Linnaeuslaan 2, 1431 JV Aalsmeer

Inlichtingen 06-10666878 (secretaris)

+++++

Kent u nog een beurs in de buurt die het vermelden waard is, geef dan dat door aan de redactie via secretaris@dekolibri.com

**Artikelen of andere zaken voor het maandblad
inleveren voor 22 juni 2014.**

Veldleeuweriken verkiezen vliegbases Defensie

Bericht uitgegeven door Dienst Vastgoed Defensie

In weerwil van de landelijke achteruitgang doet de veldleeuwerik het relatief goed op de schrale graslanden van Defensie. Dit blijkt uit de resultaten van de broedvogelmonitoring van Defensie die op de Landelijke Dag van SOVON Vogelonderzoek Nederland gepresenteerd werden door Niels Gilissen, fauna-ecoloog bij Defensie. Hij signeerde daar ook zijn recent uitgekomen boek *Missie Natuur*, over natuur en landschap op defensie terreinen.

De veldleeuwerik is in Nederland sinds de jaren zeventig met meer dan 90 procent afgenomen. Gilissen laat zien dat de veldleeuweriken de laatste 15 jaar op defensie terreinen een veel minder desastreuze populatieontwikkeling doormaken. Op de heidevelden van Defensie is de trend min of meer stabiel. Op de graslanden van de vliegbases op de zandgronden en de Marnewaard doet de soort het nog beter, met in veel terreinen zelfs positieve aantalsontwikkelingen. Volgens Gilissen is het graslandbeheer de belangrijkste factor voor deze ontwikkelingen.



Veldleeuwerik (foto: Niels Gilissen)

Op de vliegveldgraslanden wordt bemesting geheel achterwege gelaten en wordt een tot twee keer per jaar gemaaid met afvoer van het maaisel. Dit zogenaamde verschringsbeheer is gericht op het ontwikkelen en in stand houden van een vegetatie waarin grotere vogels, een probleem voor de vliegveiligheid, zich niet thuis voelen. Het resultaat zijn open graslandvegetaties met een hoger aanbod aan insecten, kruiden en nectar dan in reguliere graslanden en met minder meeuwen, spreeuwen, duiven en andere vogelsoorten waar de vliegers last van hebben.

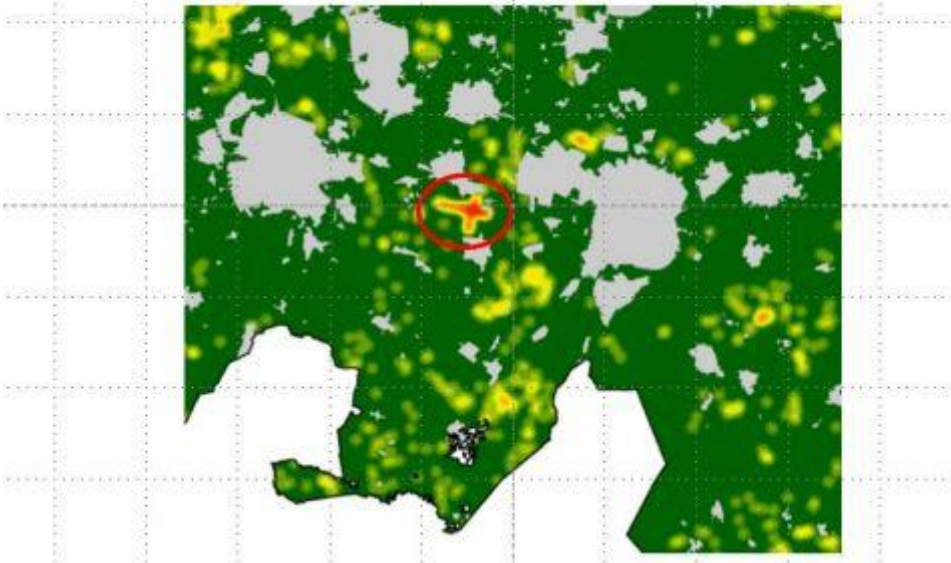
Veldleeuweriken daarentegen doen het wel goed op deze graslanden. Dat de populaties van Defensie van regionale betekenis zijn werd onlangs nog bevestigd door [onderzoek van de Werkgroep Grauwe Kiekendief op de Marnewaard](#), een oefenterrein van Defensie. Maar ook, en met name, de vliegbases vervullen een belangrijke rol als kerngebied voor de soort. Dit wordt duidelijk uit de dichtheidskaart van de soort in Noord-Brabant, waar vijf van de acht vliegbases van Nederland liggen. De kaart laat een verrassend beeld zien: De populaties veldleeuweriken op de vliegvelden van Defensie springen eruit en de startbanen zijn zelfs als rode strepen herkenbaar. Defensie heeft hier een bijzondere verantwoordelijkheid voor deze vogel en andere soorten van schrale graslanden. Dit gegeven is van belang bij het bepalen van het toekomstige beheer, waarbij op de lange termijn voldoende geschikt habitat voor de soort aanwezig moet blijven.



Voorkomen veldleeuweriken in Noord-Brabant. De vliegbases, waar veel veldleeuweriken voorkomen, zijn duidelijk herkenbaar (kaart: Henk Sierdsema)

In de toekomst willen de defensie-ecologen hun kennis vergroten van de relatie tussen het graslandbeheer en andere factoren enerzijds en de ontwikkelingen van de populaties van graslandsoorten anderzijds. Gilissen wil dat het liefst in samenwerking met externe onderzoekers en terreinbeheerders doen. De kennis over het beheer van Defensie kan dan mogelijk ook worden toegepast in gebieden van andere terreinbeheerders.

Veldleeuwerik VB Gilze Rijen (71 terr. 2013)



Voorkomen veldleeuweriken in Vliegbasis Gilze-Rijen, Noord-Brabant (kaart: Henk Sierdsema)

Onlangs heeft Gilissen, naast ecooloog ook natuurfotograaf, de natuur op alle defensie terreinen in Nederland vereeuwigd in zijn boek **Missie Natuur**. Hierin zijn historie, interviews, achtergronden en 49 terreinbeschrijvingen gebundeld, geïllustreerd met vele prachtige en unieke foto's. Het boek is onder andere verkrijgbaar bij de webwinkel van de KNNV-Uitgeverij (€19,95).

Meer lezen

- Presentatie van Niels Gilissen op de SOVON-dag: www.slideshare.net/SOVON/natuur-op-defensie-terreinen-niels-gilissen
- Rapport 'Minder wormen, minder ongelukken? Verschraling van graslanden bij de Koninklijke Luchtmacht' (0,5 MB)
- Rapport 'Vogelaanvaringspreventie bij Defensie' (0,3 MB)

Tekst en foto's: Niels Gilissen, fauna-ecoloog, **Dienst Vastgoed Defensie**
Kaart: Henk Sierdsema, **SOVON Vogelonderzoek Nederland**

5 Juli Fietsen en Barbecue bij De Kolibri
Opgeven bij Henk Haasnoot via
h.haasnoot@kpnplanet.nl
Vóór 20 juni

VOGEL- EN DIERVOEDERS TEGEN SCHERPE PRIJZEN

25 kgr	Kanariezaad	€ 26,50
25 kgr	Tropenzaad	€ 22,75
25 kgr	Parkietenzaad	€ 21,00
25 kgr	Gr. Parkietenzaad	€ 22,50
25 kgr	Volierezaad	€ 22,50
25 kgr	Wildzangzaad	€ 32,00
25 kgr	Postuurzaad	€ 30,00
25 kgr	Agapornidezaad	€ 22,50
25 kgr	Neophemazaad	€ 22,50
25 kgr	Schelpenzand	€ 8,00
25 kgr	Beukensnips	€ 7,50
25 kgr	Witte snips	€ 9,75
5 kgr	Cede kan. of Parkiet	€ 18,50
5 kgr	Wittemolen eivoer	€ 14,50
2 kgr	Trosgierst Chinees	€ 8,00
15 kgr	Trosgierst Chinees doos	€ 35,00
25 kgr	Wittemolen eivoer	€ 60,00

Ook Himbergen en Witte molen voeders

Alle broed en nest materialen

**Cor van Schaik
Eikenlaan 2
Harmelen
Tel. 0348 - 441920**

Standhouder op Vogelmarkt V.V. De Kolibri te Noordwijkerhout.

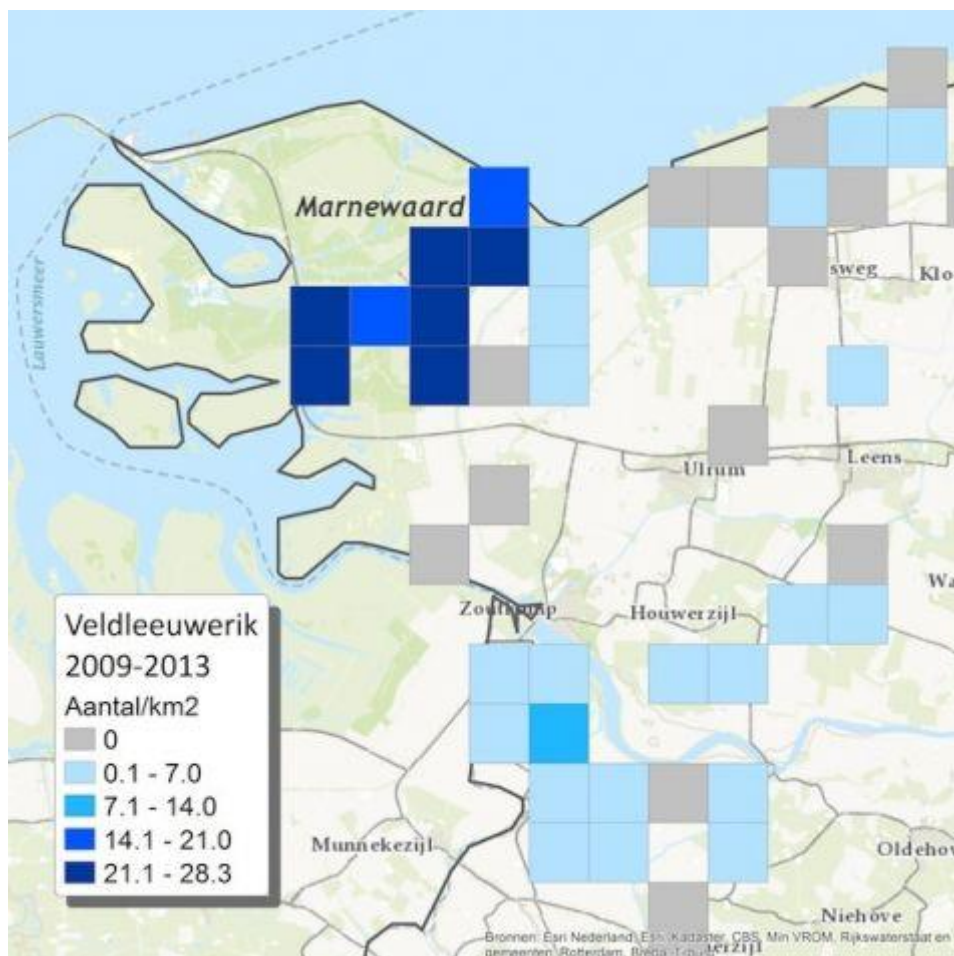
Schrijf ook eens een stukje over uw vogels.

Oefenterrein Marnewaard belangrijk habitat voor boerenlandvogels

Bericht uitgegeven door Werkgroep Grauwe Kiekendief

Extensief gebruikte grasvlakten zijn in Nederland schaars nu onze moderne, technisch ingerichte agro-landschappen zijn geworden tot troosteloze Engels raaigrasvlakten. De oefenterreinen van Defensie daarentegen vervullen voor veel soorten essentiële functies als broed- en foerageerhabitat. Zo blijkt de Marnewaard in Noord-Groningen een belangrijk leefgebied voor de Veldleeuwerik en de Grauwe kiekendief.

De Marnewaard is in 1987 als militair oefenterrein in gebruik genomen. Het gebied met een oppervlakte van 1.625 hectare aan de oostzijde van het Lauwersmeergebied is geschikt gemaakt voor infanterie en pantsereenheden. De kern van dit gebied wordt gevormd door een grasvlakte van 880 hectare en juist deze extensief gebruikte grasvlakte zorgt ervoor dat de Marnewaard vogelsoorten herbergt die in het landelijke gebied moeite hebben om stand te houden. In 2013 bracht een paar Grauwe kiekendieven met succes drie jongen groot in het zuidelijke deel van de Marnewaard.



Dichtheden van de Veldleeuwerik in 2013 (foto: Popko Wiersma)

Niet voor niets broeden juist op de extensieve grasvlakten van de Marnewaard de hoogste en meest stabiele aantallen Veldleeuweriken van Friesland en Groningen, geteld volgens de methode [Meetnet Agrarische Soorten](#). Ook op veel andere terreinen van Defensie komt de Veldleeuwerik in groten getale voor, zeker vergeleken met de nog steeds dalende populaties in grote delen van onze agrarische gebieden.

Iedere beginnende kiekendiefonderzoeker leert dat de aanwezigheid van veel leeuweriken ook automatisch gunstig uitpakt voor zowel Grauwe als Blauwe kiekendief. De neergang van de Blauwe kiekendief op onze Waddeneilanden heeft ondermeer te maken met de decimering van de Veldleeuwerikenpopulatie in duin en kwelder. Dankzij uitputtend dieetonderzoek van de Werkgroep Grauwe Kiekendief (sinds 1992 zijn inmiddels meer dan 25.000 prooiresten onderzocht) weten we hoe belangrijk deze relatief forse zangvogel is tijdens de broedcyclus van de Grauwe kiekendief.



*Vrouwetje
Grauwe
kiekendief valt
in met prooi op
haar nest in de
Lauwersmeer
(foto: Theo van
Kooten)*

In 2006 vonden we voor het eerst sinds 1992 een broedende Grauwe kiekendief in de grootschalige akkers in het Noord-Groningse Hogeland. Met name in de aangrenzende Westpolder en rond Pieterburen en Eenrum broeden jaarlijks drie tot vijf paartjes Grauwe kiekendieven in het graan. Uit veldobservaties blijkt dat de meeste jagende mannetjes via de kwelders van de noordkust richting het westen vliegen en vaak de Marnewaard afstropen op zoek naar Veldmuis of Veldleeuwerik. Na de Marnewaard en de kwelders zijn net gemaaide luzernevelden en graslanden, en mogelijk ook brede faunaranden, van betekenis voor jagende Grauwe kiekendieven. O, wat zouden we graag een [UvA-GPS-logger](#) op één à twee mannetjes willen hebben om dit habitatgebruik te onderzoeken!

Wie in de winter graag een Ruigpootbuizerd wil zien klapwieken boven een weidse grasvlakte kan jaarlijks in de Marnewaard terecht. Verder zijn er onderbouwde vermoedens dat de laatste jaren de broedpopulatie Velduilten van Schiermonnikoog mede dankzij de Marnewaard stabiel is te noemen.



Ligging Marnewaard tussen Lauwersmeer en akkerbouwgebied Noord-Groningen (foto: Google Earth)

Begin november zag het mooie boek **“Missie Natuur”** van Defensie-ecoloog Niels Gilissen het licht. Een informatieve uitgave voor degenen die belangstelling hebben in natuurbehoud in Nederland, maar ook een eyeopener voor degenen die buiten platgewalste wegen willen denken. Zo broeden er misschien wel meer Veldleeuweriken in de Marnewaard alleen dan in de agrarische gebieden tussen de Westpolder van **Sicco Mansholt** en de Eemshaven.

Tekst: Ben Koks & Oike Vlaanderen, **Werkgroep Grauwe Kiekendief**
Foto's: Popko Wiersma; Theo van Kooten; Google Earth

SUDOKU nummer 2.

8					7	3	6	
	3	5	2	4				8
4			6					
1							9	
					6			5
	9	4	7	1			3	
			5	3				2
	6			7		8		9
	5	1			2		4	

Vogelbestand

Parkieten	Turquoise parkiet	H.J.Haasnoot	06-22634328
Parkieten	Turquoise parkiet	E.C.Hulsebosch	0252-523565
Parkieten	Turquoise parkiet	R.Rotteveel	06-14965884
Parkieten	Turquoise parkiet	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Parkieten	Turquoise parkiet	R.H.Schoonderwoerd	0252-519992
Parkieten	Turquoise parkiet	A.J.M.Wijnands	0252-372950
Parkieten	Valkparkieten	K.v.d.Niet	071-3614811
Parkieten	Valkparkieten	R.Rotteveel	06-14965884
Parkieten	Valkparkieten	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Tropen	Bichenow astrilde	M.van Duin	06-12678579
Tropen	Bichenow astrilde	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Bichenow astrilde	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Bichenow astrilde	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Binsen astrilde	J.C.Elstgeest	023-5848543
Tropen	Blauwkop blauw fazantje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Ceres amadine	S.v.Duijn	0228-541542
Tropen	Cubavink	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Diamantvink	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Diamantvink	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Tropen	Diamantvink	C.G.A.v.d.Ven	0252-374150
Tropen	Driekleur papegaaiamadine	M.G.v.Gent	0252-212616
Tropen	Gordelgrasvink	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Gordelgrasvink	Chr.Verdegaal	0252-373531
Tropen	Goudbuikje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Gouldamadine	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Gouldamadine	M.van Duin	06-12678579
Tropen	Gouldamadine	J.C.Elstgeest	023-5848543
Tropen	Gouldamadine	M.G.v.Gent	0252-212616
Tropen	Gouldamadine	G.P.M.Ruigrok	0252-517013

Geef uw vogels op bij coördinator Vogelbestand

Henk Haasnoot

*Kijk ook eens of uw bestand is veranderd
en geef ook de wijzigingen door.*

Nog flink wat roepende patrijzen in Drentse akkergebieden

Bericht uitgegeven door Werkgroep Grauwe Kiekendief

Een inventarisatie van patrijzen in Drentse akkergebieden bracht aan het licht dat een landschappelijke configuratie met kleinschalige elementen bepalend is voor het voorkomen van patrijzen. De aanwezigheid van akkerranden blijkt niet van invloed te zijn op de aantallen.

Op strooptochten door de Drentse dreven is de patrijs allang geen alledaagse verschijning meer. De waarnemingen die gedaan worden zijn schaars en vaak toevallig omdat vogels voor de voet opvliegen. Voor spontaan roepende vogels in de avondschemering moet inmiddels flink gegraven worden in de notitieboekjes.



*Paartje patrijzen in dauwnat
zomergraan bij
Borgercompagnie
(veenkoloniën) (foto: Henk
Jan Ottens)*

De oorzaken van de afname van de patrijs zijn genoegzaam bekend. Het lukt de soort simpelweg niet meer om jongen groot te brengen in een cultuurlandschap dat sterk veranderd is door schaalvergroting, eenvormigheid en pesticidgebruik. Inzicht in het voorkomen en de omvang van de huidige populatie patrijzen ontbreekt echter in veel gebieden, omdat het ontbreekt aan gericht onderzoek naar de soort.

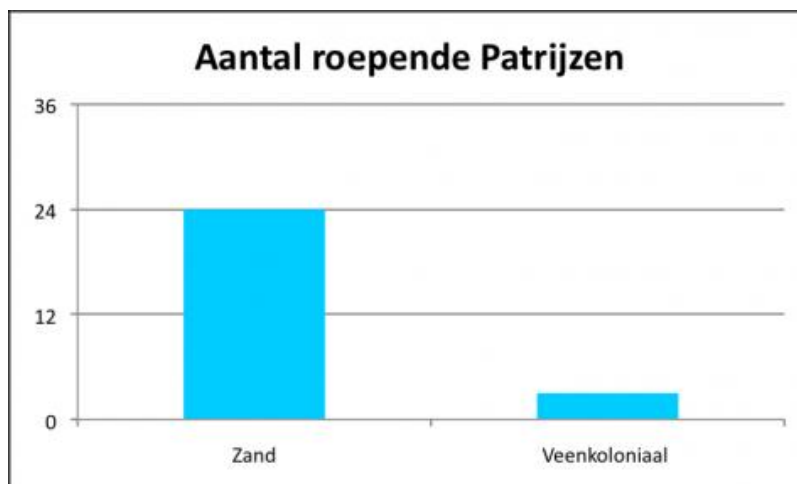
In de provincie Drenthe zijn van half maart tot begin mei in negen akkergebieden in de avondschemering transecttellingen uitgevoerd. Hierbij werd het geluid van roepende mannetjes om de 400 tot 500 meter afgespeeld op de kilometerslange transecten. Vijf van de gebieden waren oude heideontginningen, gelegen op het Drents plateau. Vier gebieden lagen in het veenkoloniale gebied ten oosten van de Hondsrug. In beide landschapstypen werden gebieden met en gebieden zonder akkerranden geteld. Belangrijke vragen van het onderzoek waren of, en zo ja hoeveel, patrijzen er voorkomen

in de akkergebieden, en of het voorkomen van patrijzen verband houdt met akkerrandenbeheer in deze gebieden.



Paartje patrijzen op een aardappelakker in relatief besloten gebied op het zand (foto: Henk Jan Ottens)

Het resultaat overtrof alle verwachtingen. In vrijwel alle gebieden reageerden patrijzen op het afgespeelde geluid. Op deze wijze konden in totaal 27 roepende vogels onderscheiden worden. Verrassend was dat in twee gebieden meerdere patrijzen aan het roepen waren, nog voordat het geluid werd afgespeeld. Een belangrijke uitkomst was dat de meeste patrijzen werden aangetroffen in de gebieden op het zand (zie grafiek).



In de akkergebieden op het zand komen dankzij de landschappelijke afwisseling meer patrijzen voor dan in de grootschalige akkers van de veenkoloniën (figuur: Werkgroep Grauwe Kiekendief)

Een relatie tussen het voorkomen van patrijzen en de aanwezigheid van akkerranden kon niet worden gelegd. Op 53 meetpunten in gebieden met akkerrandenbeheer werden 14 roepende vogels waargenomen, op 54 meetpunten in gebieden zonder akkerrandenbeheer telden we 13 roepende vogels.

Eerder lijkt de configuratie van het landschap bepalend te zijn voor het voorkomen van patrijzen. De aanwezigheid van akkers, struwelen, bosjes en

tuinen met struweelrijke vegetatie, weelderig begroeide slootkanten en een hogere mate aan gewasdiversiteit lijkt doorslaggevend te zijn. Deze landschappelijke afwisseling is groter op de heideontginningen op het zand dan in het veenkoloniale akkergebied.

Tekst: Henk Jan Ottens & Oike Vlaanderen, [Werkgroep Grauwe Kiekendief](#)

Foto's: Henk Jan Ottens, [Werkgroep Grauwe Kiekendief](#)

LIMOSA: Akkervogels in de schijnwerpers

Bericht uitgegeven door [Werkgroep Grauwe Kiekendief](#)

De Nederlandse Ornithologische Unie heeft het tijdschrift Limosa uitgebracht met als thema: Akkervogels. De artikelen in dit themanummer omvatten het schaarse werk dat rond deze groep vaak sterk bedreigde soorten is gedaan.



*Omslag Limosa themanummer Akkervogels
(ontwerp: Kees Nuijten)*

De [Nederlandse Ornithologische Unie](#) (NOU) geeft een tweetal tijdschriften uit. [Ardea](#), een goed aangeschreven wetenschappelijk Engelstalig tijdschrift en [Limosa](#), bedoeld voor de bovengemiddeld geïnteresseerde Nederlandse vogelaar. Deze maand is het langverwachte themanummer *Akkervogels* van Limosa uitgebracht. De verhalen omvatten het schaarse

werk dat rond deze groep van vaak sterk bedreigde soorten is gedaan. Met name het werk van de Hamsterreservaten in Limburg van Boena van Noorden en een artikel van Rob Bijlsma spannen de kroon.

In deze Limosa is één artikel waarin broedbiologisch onderzoek centraal staat. De overige acht artikelen zijn overwegend gebaseerd op kortlopend onderzoek in de wintermaanden. Je zou kunnen zeggen: het makkelijke werk, en in zekere zin het werk van het makkelijke denken. Wintermaatregelen neerleggen in vaak kansloze agrarische gebieden biedt wellicht soelaas voor soorten als groenling, kneu en ringmus, maar zal de patrijs en grauwe gors niet of nauwelijks helpen. Uiteindelijk gaat goed akkervogelbeheer er ook om dat het broedsucces van de populaties wordt vergroot en vraagt dus om maatregelen het jaarrond.

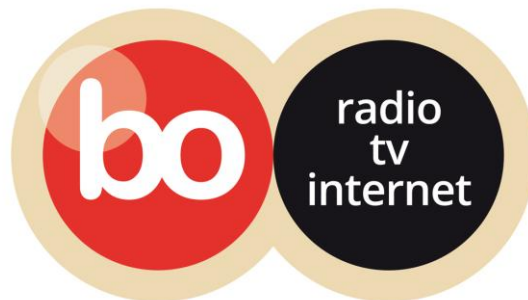
Kees van Scharenburg schetst in het voorwoord hoe het allemaal begon met de grootschalige braaklegging in de jaren 1988 tot en met 1993. Na twintig jaar ploeteren hebben we nog steeds geen goed antwoord op de teloorgang van akkervogels als patrijs en veldleeuwerik. Intussen zongen soorten als grauwe gors en ortolaan hun requiem. Qua literaire kwaliteit en mate van weemoed om door een ringetje te halen en een geschiedschrijving om in te lijsten.

Aan deze Akkervogel-Limosa heeft ook de Werkgroep Grauwe Kiekendief een bijdrage geleverd. Met het enige broedvogelverhaal, een coproductie van de Wageningen Universiteit en de WGK en met een artikel over het winterwerk met de langste adem (sinds winter 2007/2008) dat plaatsvond in Drenthe en Groningen. Onze medewerker Henk Jan Ottens laat in beide artikelen zien als akkervogelkenner van vele markten thuis te zijn.

Een lidmaatschap van de **NOU** kost €42,-/jaar, dan ontvang je zowel Limosa als Ardea.

Tekst Ben Koks & Oike Vlaanderen, **Werkgroep Grauwe Kiekendief**

Afbeeldingen: Kees Nuijten; Henk Jan Ottens



de omroep **van de bollenstreek!**

Bo is een afkorting voor Bollenstreek Omroep. Wij zijn de omroep voor Noordwijk, Noordwijkerhout, Teylingen, Lisse en Hillegom.

Bo brengt dagelijks:

- Een tv-krant (kanaal 43 van Ziggo digitaal)
- Radio (105.3 FM in de ether en 88.1 op Ziggo kabel)
- Een website: www.bollenstreekomroep.nl
- Twitter
- Een app (naam app is DLO en vervolgens kiezen voor Bo)
- TV-programma's (elke dinsdagavond vanaf 19.00 uur)
- Bollenstreekomroep Teletekst blz 741.



**Hano voor uw dier
Ook voor alle voeders
voor hobbydieren**



PLETTERIJ 1
2211 JT NOORDWIJKERHOUT
TEL 0252 37 29 37

MA T/M WO 9:00 - 18:00
DO EN VR 9:00 - 21:00
ZATERDAG 9:00 - 17:00

WWW.HANO.NL
VOLOP GRATIS
PARKEERGELEGENHEID

DE GROOTSTE EN VOORDELIGSTE IN DIERVOEDING



VAN DER MEER

makelaars & taxateurs



méér
makelaars!

www.vandermeermakelaars.nl

